

[Tom Behnke]

met. Det er jo helt op til forligspartierne, og lad mig i den forbindelse sige, at hvis det har interesse, skal jeg her tilbyde Fremskridtspartiets hjælp og dermed opfordre til, at man udvider forligskredsen på dette område.

Addi Andersen (CD):

På CD's vegne skal jeg kort meddele, at vi ser med sympati på socialministerens lovforslag og vil arbejde positivt for det i udvalget.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre anbefaler, at der gives kommunerne mulighed for at dispensere fra reglerne for ungdomsydelsens visitationsperiode, sådan som forslaget lægger op til. Det drejer sig jo om unge, som har en plan om uddannelse eller beskæftigelse foran sig.

Det er vigtigt, at vi inden for det sociale system bestræber os på at prioritere støtten og hjælpen til dem, der har størst behov, og netop de her nævnte unge kan dårligt siges at være dem med de største behov for særlig hjælp.

Det Radikale Venstre anbefaler en hurtig udvalgsbehandling.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Her står vi over for et godt og fornuftigt lovforslag, som vi kan tilslutte os fuldt ud.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne sige tak for den meget brede tilslutning til lovforslaget.

Formålet med forslaget er jo at give kommunerne noget mere luft, så de ikke skal bruge tid på at finde tilbud til de unge, der alligevel i løbet af kortere eller længere tid skal i gang med en uddannelse, men i lidt højere grad kan koncentrere sig om at finde fornuftige tilbud til den gruppe af unge, som især har behov for at komme i gang med en aktivitet.

Så tak for tilslutningen, og jeg håber på et hurtigt udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om social pension. (Ændring af reglerne om opholdskommune m.v., plejeforanstaltninger i eget hjem, bofællesskaber m.v.).

Optaget af Pia Christmas-Møller (KF) og Eva Kjer Hansen (V).

(Fremsat 13/1 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne med det samme tilkendegive, at regeringen kan støtte lovforslaget om ændringer af reglerne for opholdskommuner.

Når jeg oprindeligt trak forslaget tilbage umiddelbart efter regeringens tiltrædelse, skyldtes det flere forhold:

For det første er der jo tale om teknisk komplicerede regler, og jeg ville gerne have lejlighed til at vurdere nærmere, om de også var sådan, som de skulle være. Sammenholdt med regeringens generelle ønske om at foretage en grundig vurdering af alle lovforslag fik det mig så til at trække forslaget tilbage.

Desuden ville jeg gerne have sikkerhed for, at Kommunernes Landsforening ikke havde nogen indvendinger, som vi ikke var opmærksom på, og der er så senere kommet den tilkendegivelse fra kommunerne, at de er tilfredse med forslaget.

Men vigtigst har det været, at vi ventede på et forslag fra Boligministeriet. Det er det forslag, der går ud på at ændre boligstøtteleven sådan, at der bliver lettere adgang til at oprette bofællesskaber. Der er jo en ret tæt sammenhæng mellem de to forslag, altså det, vi taler om her, og så ændringen i boligstøtteleven.

Nu har jeg imidlertid fået sikkerhed for, at det pågældende lovforslag fra Boligministeriet kommer i løbet af foråret, sådan at det giver os

[Socialministeren]

mulighed for at indarbejde hensynet til det forslag i det lovforslag, vi taler om her, og det vil jeg så lægge op til at vi kan få gennemført som et ændringsforslag.

Jeg kan heller ikke udelukke, at vi i løbet af udvalgsarbejdet kan finde frem til andre mindre justeringer, der kan være behov for, men alt i alt kan jeg som sagt anbefale en hurtig og aktiv behandling af forslaget, og jeg vil godt give tilsagn om, at Socialministeriet stiller sig positivt til rådighed med hensyn til det arbejde, der nu skal finde sted i Socialudvalget.

Grete Schødt (S):

Lovforslag nr. L 163, som vi i dag skal førstebestemmelser i bistanndsloven og i lov om social pension, der omhandler sammenhæng mellem beslutningskompetence og finansieringsansvar for sociale ydelser.

Der peges på nogle økonomiske problemstillinger kommunerne imellem med hensyn til refusion, når borgere flytter over kommunegrænser. Er det hjemkommunen eller tilflytterkommunen, der skal betale?

Hvis en hjemmehjælpsmodtager flytter i sommerhus i en anden kommune eller en borger med en social pension flytter over kommune- eller amtsgrænse på plejehjem, i bofællesskab eller på institution, er reglerne i dag ikke gode nok, men der er dog mulighed for refusion mellem kommunerne, og med dette lovforslag udvides muligheden på en række punkter, f.eks. bliver flytning til bofællesskaber i en anden kommune og pasning i eget hjem i en anden kommune i højere grad inddraget som områder, hvor fraflytterkommunen stadig har finansieringsansvaret.

Jeg vil godt på Socialdemokratiets vegne tilkendegive, at vi er positive over for de ændringer, der peges på i lovforslaget. Vi er enige i hensigten, der går ud på, at vi bør dæmme op for den eksport af sociale problemer, som der er eksempler på, og vi er enige i at aflaste en række af de institutionstunge kommuner, vi har.

Sidst, men ikke mindst vil vi gerne være med til at sikre en række svage i samfundet bedre vilkår. Der er masser af eksempler på plejekrævende mennesker, der reelt har været stavnsbundet til deres kommune, fordi andre kommuner ikke havde råd til eller ikke ville

betale for den nødvendige pleje, men det er efter vores opfattelse en borgerret at kunne flytte og bosætte sig, hvor man vil, og vi skal gøre vores til, at denne ret ikke bliver undergravet.

Med disse ord vil jeg give tilslutning til en positiv udvalgsbehandling.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne starte med at takke socialministeren varmt for hendes tilkendegivelse af, at regeringen agter at støtte lovforslaget, for det er ikke nogen hemmelighed, at jeg er overordentlig tilfreds med, at den tidligere socialminister, Else Winther Andersen, nåede at få udarbejdet og fremsat det.

Jeg skal heller ikke lægge skjul på min tilfredshed specielt med lovforslagets økonomiske ligestilling af handicappedes ophold i bofællesskaber med ophold på institutioner. I det tilfælde, hvor ophold i bofællesskab m.v. træder i stedet for en egentlig institutionsanbringelse, er det helt urimeligt med en økonomisk forskelsbehandling af pensionsudgiften.

Vi har i de senere år set en meget positiv udvikling, hvorefter udbygningen af bofællesskaber efter bistanndslovens § 68 har givet en stadig større gruppe fysisk og/eller psykisk handicappede en eminent ramme. Mange af disse handicapgrupper har herigennem fået mulighed for en langt mere fleksibel støtte med deraf følgende større udfoldelsesmuligheder og øget livskvalitet.

Helt utilsigtet trues denne overordentlig positive udvikling af mere fleksible tilbud til de forskellige handicapgrupper. Problemet er selve formuleringen af de nuværende regelsæt for opholdskommunernes forpligtelser, hvorefter bl.a. ophold i bofællesskaber er kommet i økonomisk klemme. Man har simpelt hen ikke fået taget højde for, at stærkt handicappede i stigende omfang tager ophold i bofællesskaber i stedet for på deciderede institutioner.

Det i øvrigt helt rigtige princip om, at afgørelseskompetencen og det økonomiske ansvar skal placeres hos samme myndighed, overgår som hovedregel samlet til en eventuel ny opholdskommune, og det er også i langt de fleste tilfælde godt nok, men det er et problem, når der er tale om stærkt handicappede, som netop tager ophold i en anden kommune for at gøre brug af et specielt tilbud. Ofte findes der kun nogle ganske få egnede tilbud i hele landet,

[Pia Christmas-Møller]

hvortil de handicappede så også søger fra hele landet, og ikke sjældent er tilbudene fysisk placeret i mindre kommuner. I disse situationer kan det ikke være rimeligt, at pensionsudgiften skal afholdes af den aktuelle opholdskommune; her må refusionsreglerne indrettes sådan, at den oprindelige kommune fortsat skal betale fuldstændig på linie med, hvad der gælder for egentlige institutionsophold.

Det rettes der op på med dette forslag, og det er vi fra konservativ side utrolig tilfredse med. Vi er også glade for, at der med forslaget på linie med, hvad der gælder for ældre plejehjemsbeboere, gives adgang til, at man kan flytte fra én kommune til en anden, når særlige forhold taler for det; den mulighed gav vi de ældre plejehjemsbeboere sidste år, og nu får de handicappede samme mulighed.

Vi kan også støtte de lempeligere og mere præcise regler for refusion af udgifter på ældreområdet. Forslaget lægger bl.a. op til, at mange sommerhuskommuner nu kan ånde lettet op for så vidt angår udgifter til hjemmehjælp til borgere, der tager midlertidigt sommerophold.

Alt i alt synes vi, der er tale om et rigtig godt og velgennearbejdet forslag, som vi håber vil få en god og gedigen udvalgsbehandling med henblik på vedtagelse inden sommer – og endnu en gang tak til ministeren!

Eva Kjer Hansen (V):

Med dette lovforslag, som er fremsat af den tidligere socialminister, får vi præciseret reglerne om, hvilken kommune der skal betale for en borgers ophold på en institution.

Efterhånden er der udviklet mange nye institutionstyper, andre boformer og pleje i eget hjem, som nødvendiggør en revision af opholdskommunereglerne. I dag er der en række institutioner, hvis beboere i lovmæssig forstand har bopæl i den kommune, hvor institutionen er placeret. Det kan medføre nogle store udgifter for de kommuner, hvor sådanne institutioner er etableret, som er en urimelig belastning, men da vi gerne ser så mange forskellige boformer som overhovedet muligt for de handicappede grupper, er det nødvendigt med denne ændring.

Derfor fastslår vi med dette lovforslag, at når en borger optages på en institution m.v. i en anden kommune, er det fortsat den tidligere

opholdskommune, der skal afholde udgifterne. Der åbnes samtidig for at kræve refusion i forbindelse med længerevarende hjemmehjælp under midlertidigt ophold i en anden kommune, ligesom det indføres, at krav på refusion skal rejses senest 3 år efter hjælpens ydelse.

Alt i alt skal dette lovforslag beskytte kommuner med institutioner mod risikoen for at få nogle store økonomiske udgifter i den forbindelse, og dermed sikrer vi os vel også imod, at kommunerne kunne forsøge at eksportere nogle af deres økonomisk tunge borgere til andre kommuner. Samtidig vil lovforslaget skabe bedre mulighed for, at også borgere med særlige sociale behov får mulighed for at flytte fra én kommune til en anden, og det synes jeg er vigtigt, for alle borgere skal have mulighed for at flytte; det kan ikke være sådan, at enkeltgrupper skal være stavnsbundne.

Jeg vil gerne kvittere for regeringens positive tilsagn, som jeg tager som udtryk for, at vi forholdsvis hurtigt kan få eksperteret lovforslaget igennem og dermed få iværksat ordningen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

I SF synes vi, at lovforslagets bemærkninger lyder temmelig fornuftige, om end der, så vidt jeg kan se, bliver tale om noget bureaukrati med denne ordning.

Derfor egner lovforslaget sig fortrinligt til udvalgsbehandling, og den må finde sted, før jeg på SF's vegne vil sige klart ja eller nej til det. F.eks. er det helt oplagt, som der står, at en sommerhuskommune kan få nok at betale, hvis ikke hjemkommunerne betaler hjemmehjælpsordninger for deres pensionister.

På den anden side kan man sige, at f.eks. ophold i en beskyttet bolig eller lign. skal betales af opholdskommunen ud fra den betragning, at vi ikke, om jeg så må sige, skal kunne eksportere mennesker, der har brug for institutionspladser, fra kommuner, hvor der er mangel på sådanne, over til kommuner, hvor der dog er en vis form for sådanne.

Alt i alt må jeg sige, at jeg vil kigge meget på dette forslag, for der er to ting, jeg er bange for, nemlig en vis form for stavnsbinding, og for, at kommunerne på sæt og vis kan få en slags varetoret med hensyn til, om man må flytte fra det ene sted til det andet, idet de jo skal påtage sig nogle udgifter ved at sige ja til det. Jeg synes, det ville være forfærdeligt, hvis vi indbyggede

[Lilli Gyldenkilde]

sådan noget i det, men det er jo sådan, at enhver sag næsten indeholder sin egen modsætning.

Det er noget af det, jeg godt vil kigge på, når vi nu kommer til udvalgsarbejdet, men intentionerne bag forslaget er jeg sådan set med på, så hvis vi kan få angsten for, at kommunen kan nedlægge veto og dermed sikre en stavnsbinding, væk, vil jeg tro, at vi ender med at stemme for forslaget. Men det vil vi have sikkerhed for, for det ønsker vi ikke at medvirke til.

Kirsten Jacobsen (FP):

Også i Fremskridtspartiet vil vi gerne kvitte-re med tak for dette forslag og tilsige et positivt samarbejde; vi håber også, at vi kan få det vedtaget inden sommerferien.

Jeg er meget glad for ministerens udtalelser om, at der godt kan ske små justeringer under udvalgsarbejdet. Ud over at udtrykke tilfredshed over, at de handicappede nu er med, og over alt, hvad der i øvrigt er af godt i forslaget, vil jeg koncentrere min afmålte tid om de små tekniske detaljer, som jeg måske synes vi skal snakke lidt mere om.

Bl.a. går jeg ud fra, at når man vælger udtrykket »under midlertidigt ophold i en kommune«, tænker man ikke kun på sommerhuse, som der er sagt her, men også på den situation, at en ældre eller en handicappet, som er tildelt varig hjælp, kan få lov til at komme på ferie hos sine børn og få hjemmehjælpen med, betalt af den kommune, som har tildelt den. Det var kun en præcisering.

I udvalget vil jeg godt diskutere, hvorvidt vi skal være så nøjeregnende med antallet af timer, for man kan altså komme ud for, at man brækker benet, mens man er i sommerhus, og så får man brug for flere timer. Da ville man efter dette forslag kunne sige, at det kunne man ikke få, uanset hvad der var sket; der skal nok være lidt elastik i den paragraf.

Til gengæld synes jeg måske nok, at vi kunne stramme elastikken den anden vej lidt længere oppe i paragraffen ved at spørge, hvorfor man absolut skal være væk i en måned, før man kan få hjælp. Jeg kan da levende forestille mig, at nogle børn, som har en meget svag gammel mor eller far, måske synes, at en måned er meget lang tid at have dem på ferie, men at måske to eller tre uger ville kunne gå. Hvorfor skal pligten ikke være den samme, selv om man ikke er væk en måned?

Så håber jeg meget, at disse nye bofællesskaber bliver udnyttet kreativt, og at man fra ministeriets side virkelig gør alt, hvad man kan, for at bruge alle de muligheder, der er. Da vi i sin tid vedtog byfornyelsesloven, tænkte vi, at man kunne lave et byfornyelsesprojekt for én bygning, men den er aldrig blevet brugt til det, den skulle, nemlig at tage en fabriksbygning på det indre Nørrebro og lave den om til et bofællesskab eller til ældreboliger, så folk kunne blive i deres gamle miljø. Den er blevet brugt til, at kommunerne kunne ombygge deres gamle skoler, stationsbygninger og meget andet og få penge for dem ved salg. Jeg håber, at dette nu vil betyde, at vi bruger den efter hensigten, for det tror jeg er vigtigt.

Til sidst vil jeg godt sige, at jeg vil sætte et spørgsmålstegn ved, om ikke kommunerne skal oplæres til at fremkomme med deres krav, for jeg synes, at hvis de i 3 år kan sidde og nørkle med krav og fakturaer, er det ligesom at opfordre dem til nøl, og det er der ingen grund til, for det kan de godt i forvejen. Så jeg synes godt, vi kan stramme dette punkt.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre vil gå positivt ind i arbejdet med at gennemføre de foreslåede ændringer; hovedsynspunktet er, at systemer er til for mennesker og ikke omvendt.

Realiteterne er, at danskerne ikke længere er fastboende, og at det bliver sjældnere og sjældnere, at mennesker bor i samme hus eller samme sogn et helt liv igennem. Ønsket om mobilitet hænger sammen med ændrede familiestrukturer og bosætningsmønstre, og sådanne realiteter skal der tages højde for, samtidig med at det administrative system og udligningerne mellem de involverede kommuner bliver til at håndtere. Det er den store og ikke helt nemme opgave.

Det Radikale Venstre vil aktivt gå ind i udvalgsarbejdet og anbefaler en hurtig behandling.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Da vi for nogen tid siden gjorde det muligt for plejehjemsbeboere at skifte opholdskommune for at komme tæt på deres pårørende, udtrykte vi vores store glæde over, at stavnsbåndet blev ophævet på dette punkt. Det er aldrig rart at være bundet til et sted, hvis man

[Inger Stilling Pedersen]

har nogle muligheder andre steder, og det gælder både ældre og handicappede. Der kan være bestemte plejehjem, bofællesskaber og lign., hvor man ved, at man kan få en god tilværelse, men det kan altså bare ikke lade sig gøre på grund af det system, vi har.

Derfor er det meget glædeligt, at vi med dette forslag også giver andre grupper den mulighed, og jeg håber selvfølgelig, at det ikke bliver muligt for kommunerne at hindre, at det sker. Udgiften vil blive derhjemme, og det kan være, at den bliver noget større, men der kan også ske det, at de pågældende mennesker får en bedre livskvalitet, så de måske slet ikke får brug for at gøre brug af de offentlige ressourcer.

Kristeligt Folkeparti tilsiger en positiv udvalgsbehandling og håber også, at vi hurtigt kan få det igennem.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne takke faktisk samtlige ordførere for den meget positive behandling, forslaget har fået. Jeg håber, at vi kan få et godt og konstruktivt udvalgsarbejde.

Jeg forstod, at enkelte ordførere havde nogle bekymringer, og jeg kan fremhæve fru Lilli Gyldenkildes bekymring over en eventuel stavnsbinding. Hvis der er noget, jeg heller ikke vil være med til, er det at stavnsbinde disse persongrupper, så jeg mener ikke, at SF har grund til bekymring, men i hvert fald skal vi være helt sikre på, at vi alle sammen er klar over, hvad det er vi vedtager.

Jeg vil også gerne tilsige Fremskridtspartiet, at vi kigger på de mere tekniske bestemmelser på ældreområdet.

Alt i alt er jeg overbevist om, at vi vil kunne klare sagen inden sommerferien, og jeg håber på et lige så konstruktivt arbejde i udvalget. Endnu en gang tak til ordførerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Forsvarsudvalget (25/2 93):

Udtræder: Ivar Hansen (V)

Nyt medl.: Svend Aage Jensby (V)

Miljø- og Planlægningsudvalget (26/2 93):

Udtræder: Tørnæs (V)

Nyt medl.: Peter Hansen-Nord (V)

Nordisk Råd (8/3 93):

Udtræder: Glønborg (KRF)

Nyt medl.: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Udtræder: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Ny stedf.: Glønborg (KRF)

Trafikudvalget (8/3 93)

Udtræder: Kaj Poulsen (S)

Nyt medl.: Hans Erenbjerg (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. marts 1993, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 15.18